

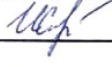
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми
Анастасія Большакова

_____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з
навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА

_____ 2020 р.

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

засоби діагностики з дисципліни

_____ перший (бакалаврський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність _____ 053 Психологія

(код і назва спеціальності)

освітня програма _____ Психологія

(назва освітньої програми)

кваліфікація _____ бакалавр з психології

факультет _____ соціальних комунікацій

Харків 2020

Засоби діагностики з дисципліни
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ
(назва навчальної дисципліни)

за галуззю знань 05Соціальні та поведінкові науки,
спеціальністю 053 Психологія

Розробник: Перевозна Т.О., доцент кафедри, кандидат психологічних наук,
доцент

Затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки,
протокол № 2 від « 21 » серпня 2020 р.

Голова групи
забезпечення
д.психол.н., професор
Завідувач кафедри
психології та педагогіки,
д.психол.н., професор

Анастасія
БОЛЬШАКОВА

Анастасія
БОЛЬШАКОВА

Затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій
протокол № 1 від « 25 » серпня 2020 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Психологія особистості» – навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень психологічної науки посилює теоретичну та практичну професійну підготовку бакалаврів з психології.

Мета: – Засвоєння системи психологічних знань щодо різних аспектів розвитку та функціонування особистості, основних понять психології особистості, формування навичок застосовувати отримані знання у процесі надання психологічної допомоги з профілактики та корекції проблемної поведінки особистості.

Завдання:

1. Сформувати цілісну систему знань з психології особистості, що стосуються феномену, загальних засад, методології, структури, функцій, історії розвитку та її провідних сучасних тенденцій.

2. Розкрити соціально-психологічні особливості формування та функціонування особистості, причин та наслідків патогенних впливів.

3. Сформувати уявлення про місце психології особистості в контексті інших психологічних дисциплін, зв'язку з іншими суміжними дисциплінами.

4. Ознайомити студентів з основними методами психологічного дослідження особистості.

5. Ознайомити студентів із загально-психологічними фундаментальними проблемами, вирішуваними психологією особистості.

6. Сформувати практичні навички та вміння при застосуванні психологічних діагностичних методик, навчитись інтерпретувати одержані дані відповідно до завдання, складати висновок на основі одержаних результатів.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

Професійні компетентності:

- Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
- Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
- Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій
- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження
- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
- Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)
- Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту
- Здатність дотримуватися норм професійної етики
- Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
- Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини
- Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та використовувати у практичній діяльності інформацію щодо психологічних особливостей професійної діяльності у соціокультурній сфері.
- Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення.

Результати навчання.

Вивчення даної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

- Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
- Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
- Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

- Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
- Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
- . Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
- Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
- Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога
- Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Критерії оцінювання результатів навчання:

«Відмінно», оцінка ECTS «А», 90 – 100 балів. Студент засвоїв матеріал в повному обсязі та вміє його застосовувати для вирішення практичних питань. Володіє термінами, логічно та послідовно викладає матеріал.

«Добре», оцінка ECTS «В», 82 – 89 балів. Студент достатньо повно володіє змістом дисципліни, але допускає окремі помилки при логічному викладенні матеріалу, що, тим не менш, дозволяє вільно користуватися надбаними навичками на практиці, приймати відповідні рішення.

«Добре», оцінка ECTS «С», 74 – 81 бал. Студент засвоїв основну частину теоретичного змісту дисципліни, але робить окремі помилки в викладенні матеріалу, в змісті теорії, окремих термінів. Завдання-рішення приймаються з незначними помилками.

«Задовільно», оцінка ECTS «Д», 64 – 73 бали. Студент засвоїв теоретичний матеріал, але має неточності в розумінні окремих тем та питань, що ускладнює йому пошук вірних відповідей при прийнятті рішень-завдань. Допускає окремі помилки у визначенні термінів.

«Задовільно», оцінка ECTS «Е», 60 – 63 бали. Студент не в повному обсязі засвоїв теоретичний матеріал, має складності з його практичним застосуванням, робить окремі помилки у викладенні базового матеріалу, у визначенні термінів. Але прийняття рішень здійснює у вірному напрямку, з окремими помилками.

«Незадовільно з можливістю повторного складання», оцінка ECTS «FХ», 35 – 59 балів. Студент засвоїв половину теоретичного матеріалу, набув окремі навички його практичного застосування, але не достатньо для прийняття відповідних рішень з поставлених перед ним питань, робить помилки в термінах.

«Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни», оцінка ECTS «F», 0 - 34 бали. Студент засвоїв значно менше половини теоретичного матеріалу, не має навичок його практичного застосування за відсутністю відповідних знань.

Засоби діагностики результатів навчання:

Засобом оцінювання результатів навчання є результати виконання практичних завдань, відповідей на семінарах, реферати, презентації та відповідь на екзамені.

Завдання на екзамені складається з 2 теоретичних питань.

Відповідь на *теоретичне питання* вважається повною, якщо її зміст повністю відповідає програмі та містить всі необхідні факти та висновки.

Грубими помилками є:

- незнання визначень основних понять предметної області й формулювань, передбачених програмою курсу;
- незнання сутності основних методів і прийомів отримання необхідних результатів.

Помилками вважаються:

- неточності визначень понять предметної області, формулювань;
- неволодіння одним з умінь і навичок, передбачених програмою, але таких, що не відносяться до грубих помилок.

Недоліками є:

- неакуратні й непослідовні записи викладу матеріалу.

16-21 бал

Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також студент демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

11-15 балів

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу студент показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Студент упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.

6-10 балів

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові питання, що стосуються

найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді студент не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0-5 балів

Відповідь студента демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Теорія особистості, її складові та критерії оцінки.
2. Методи дослідження особистості.
3. Структурна модель особистості в теорії З.Фрейда.
4. Тривога та механізми психологічного захисту в психодинамічній теорії З.Фрейда.
5. Почуття неповноцінності, комплекс неповноцінності та компенсація в індивідуальній теорії А.Адлера.
6. Его-спрямованість, психічні функції та типи особистості в аналітичній теорії К.Юнга.
7. Его-психологія Е.Еріксона та пов'язані з нею напрямки вивчення особистості.
8. Екзистенційні потреби та шляхи їх реалізації в теорії Е.Фрома.
9. Типи особистості в теорії Е.Фрома.
10. Базові потреби, формування базальної ворожості та базальної тривоги за К.Хорні.
11. Передумови виникнення та головні принципи біхевіоризму.
12. Основні поняття соціально-когнітивної теорії особистості А.Бандури.
13. Теорія соціального навчання Д.Ротера.
14. Загальна характеристика диспозиційного підходу до вивчення особистості.
15. Типи індивідуальних диспозицій в ідеографічному підході Г. Олпорта.
16. Основні концепції та принципи теорії особистості Р.Кетела.
17. Гуманістичний підхід до особистості в психології.
18. Модель потреб в теорії А.Маслоу.
19. Я-концепція в системі феноменологічної теорії особистості К.Роджерса.
20. Поняття особистості в радянській психології.

Форми контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений залік. Проведення підсумкової атестації і отримання на ній позитивної оцінки включає: а) оцінку проміжної атестації, б) оцінку відвідуваності занять і активність в аудиторії; а також в) оцінку виконання усіх завдань самостійної роботи.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати співбесіди, індивідуального опитування, виконання самостійних завдань, тестових завдань, фронтального опитування, розв'язання задач і вирішення задач репродуктивного, конструктивного та творчого рівнів, бліц-контролю, розв'язання аналітичних завдань, виконання групових завдань.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1 Теми 1-5	Змістовий модуль 2 Теми 6-10	Підсумковий контроль (екзамен)
30%	30%	40%
8 тиждень	16 тиждень	Екзаменаційна сесія

- Співбесіда – 1-2;
- індивідуальне опитування – 1-2;
- виконання самостійних завдань – 1-3;
- тестові завдання – 1-3;
- фронтальне опитування – 1-3;
- розв'язання задач і вирішення задач репродуктивного, конструктивного та творчого рівнів – 1-3;
- бліц-контроль – 1-2;
- розв'язання аналітичних завдань – 1-3;
- виконання групових завдань 1-2;
- зарахування результатів неформальної освіти – за рішенням кафедри на основі заяви здобувача та наданих даних (до 10% загальної кількості балів, відведених на поточний контроль).

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення: Силабус дисципліни, Робоча програма дисципліни, Конспект лекцій, Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять, Інструктивно-методичні матеріали по організації та плануванню самостійної роботи студентів, Засоби діагностики, Методичне забезпечення контролю знань.

Критерії оцінювання знань на екзамені

Завдання на іспиту складається з 2 теоретичних питань.

Відповідь на *теоретичне питання* вважається повною, якщо її зміст повністю відповідає програмі та містить всі необхідні факти та висновки.

Грубими помилками є:

- незнання визначень основних понять предметної області й формулювань, передбачених програмою курсу;
- незнання сутності основних методів і прийомів отримання необхідних результатів.

Помилками вважаються:

- неточності визначень понять предметної області, формулювань;
- неволодіння одним з умінь і навичок, передбачених програмою, але таких, що не відносяться до грубих помилок.

Недоліками є:

- неакуратні й непослідовні записи викладу матеріалу.

16-21 бал

Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також студент демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

11-15 балів

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу студент показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Студент упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.

6-10 балів

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові питання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді студент не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0-5 балів

Відповідь студента демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. – Л.: Видавництво Львівської політехники, 2016. – 608 с.
2. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с.
3. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посіб. К. Вид-дім «КМ Академія», 2007.
4. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 274 с.
5. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 262 с.
6. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб./ О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – К.: . НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 532 с.
7. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
8. Титаренко, Т. М. Сучасна психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Титаренко. - К. : Каравела, 2013. - 372 с.

Допоміжна

9. Варій М. Й. Психологія особистості: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.
10. Зелінська Т.М. Амбівалентність особистості: теорія, діагностика і психокорекція: навч. посібник. К.: Каравела, 2010.
11. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2007. – 256 с.
12. Клименко В. В. Психологія творчості.: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2006. – 480 с.
13. Ліфарєва, Н. В. Психологія особистості : навч. посіб. / Н. В. Ліфарєва; Дніпропетровський ун-т екон. і права. - К. : Центр навчальної літератури, 2003. - 240 с.
14. Особистість у загально-психологічній теорії діяльності О. Леонт'єва // Психолог № 8, 2003 р. – С. 10–31.
15. Остапенко І.В. Стратегії та технології активізації самоідентифікування молоді: методичний посібник / І.В. Остапенко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. - Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. - 92 с.

16. Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи досліджень: XIII Міжнар. конф. молодих науковців, м. Київ, 14-15 квітня 2011 р. / орг. ком.: Л. Ф. Бурлачук (голова) [та ін.] ; відп. ред. Б. А. Головка. - : 2011. - 348 с.
17. Фурман, А. А. Психологія особистості: ціннісно-орієнтаційний вимір : монографія / А. А. Фурман. - Одеса : Видавництво ОНПУ, 2016. - 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
4. Інтернет-ресурси :
  - Научная электронная библиотека <http://elibrary.ru/defaultx.asp>
  - Наукова періодика України <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
  - www.psyua.com.ua/ Психологічна служба системи освіти України.
  - <http://www.psycho-smisl.com.ua/> Психологічна допомога, консультування, тренінги.
  - Матеріали по контролю сознания и деструктивным культам <http://evolkov.net/cults/>
  - <http://psylib.kiev.ua/> - ПСИХОЛОГІЧНА БІБЛІОТЕКА " самопізнання і саморозвиток".
  - urj.com.ua/ua/ - Український психологічний журнал.

